

a la lluna
de València

La vall de la por *(Els sequaços)*

Arthur Conan Doyle

1. *L'home*

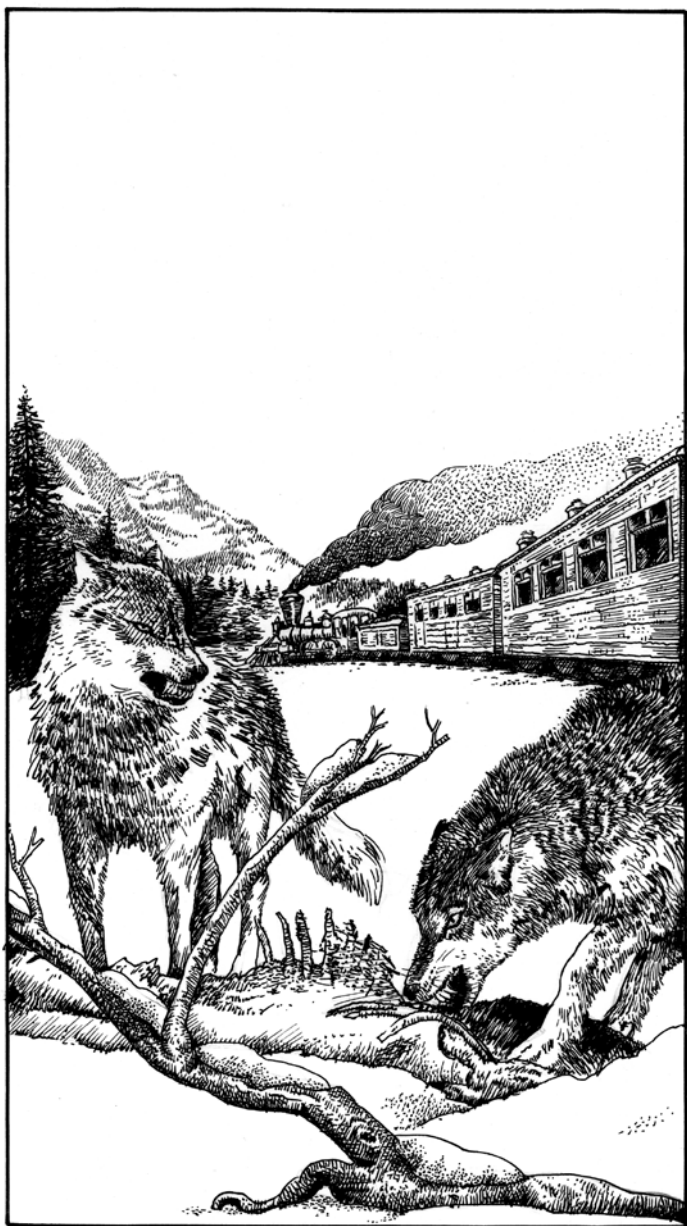
Era el 4 de febrer de l'any 1875. Era un hivern inclement, i la neu adquiria una espessor molt gran als congostos de les muntanyes de Gilmerton. Tot i això, les màquines llevaneu de vapor mantenien oberta la via fèrria, i el tren de les primeres hores de la nit, que connectava la llarga línia ferroviària de les colònies de les mines de carbó i de les mines de ferro, circulava lentament tot grinyolant al seu pas pels pendents costeruts que van des de Stagville, a l'altiplà, fins a Vermissa, municipi central cap de la demarcació de la vall del mateix nom. Des d'aquest punt, la línia ferroviària baixa fins a la cruïlla de Barton, a Helmdale i les terres exclusivament agrícoles del comtat de Merton. Era un ferrocarril d'una sola via, però als costats hi havia llargues files de vagons plens de carbó i de ferro, els quals exhibien la riquesa amagada que havia arrossegat una població rude i una vida activa en aquest racó tan desolat dels Estats Units d'Amèrica.

Era una zona realment abandonada. El primer pioner que havia travessat aquelles terres difícilment s'haguera pogut imaginar que aquelles precioses prades i les més riques pastures amb aigua abundant mancaren de valor comparats amb aquesta tenebrosa terra de negres espadats i boscos laberíntics. A l'un costat i a l'altre d'aquests bos-

cos obscurs i sovint quasi impenetrables s'alçaven els cims de les muntanyes, alts i pelats, blancs de neu i amb punxes rocalloses, que deixaven una llarga, ondulant i sinuosa vall al centre, cap amunt de la qual el trenet reptava lentament.

Acabaven d'encendre els llums d'oli al vagó de passatgers davanter. Aquest era llarg i nu, i a dins hi havia unes vint o trenta persones assegudes. La major part d'elles eren jornalers que tornaven del treball diari a la part més baixa de la vall. Com a mínim una dotzena exterioritzaven la condició de miners per les cares brutes i les llànties de seguretat que portaven. Aquests seien en grup, fumaven i conversaven en veu baixa, i miraven de tant en tant dos homes a l'altra punta del vagó, l'uniforme i les plaques dels quals mostraven que eren policies. Algunes dones de classe treballadora i un o dos viatgers que devien ser modestos comerciants locals formaven la resta de la companyia, a més d'un jove que es trobava tot sol en un racó. És aquest l'home que ens interessa. Cal que es fixen en ell.

És un jove de bona presència, estatura mitjana i, pel que sembla, té al voltant dels trenta anys. Els seus ulls, grans, vius, alegres i grisos, parpellegen inquisitivament de tant en tant a través de les ulleres quan mira la gent que té a l'entorn. És evident que és un home sociable, i sembla senzill, amb ganes de ser amic de tot el món. Qualsevol el classificaria de seguida com un home de costums gregaris i naturalesa comunicativa, d'enginy ràpid i somriure fàcil. Però, si s'estudia amb més atenció, es podrà apreciar una certa fermesa de mandíbules i uns llavis in-

flexibles i tesos que ens mostren que, més enllà de l'aparença d'aquest agradable jove irlandés de cabells castanys, hi ha coses obscures que el capaciten tant per al bé com per al mal, en qualsevol societat on es trobe.

Després d'haver fet una o dues observacions de temps al miner que tenia més a prop, i de no rebre com a resposta més que curts grunyits, el viatger es resignà a guardar un silenci incòmode, mentre contemplava inexpressivament per la finestra el paisatge que es desdibuixava a poc a poc. No era aquell un panorama encoratjador. Pels vessants dels turons i a través de la foscor, cada vegada més espessa, emergien les resplendors roges dels forns. A banda i banda s'alçaven grans munts de cagaferro i de cendra, sobre els quals destacaven les altes grues de les mines de carbó. Grups apinyats de cases miserables de fusta, per les finestres de les quals començava a veure's llum, s'escampaven ací i allà al llarg de la via de ferrocarril, i als freqüents baixadors s'amuntegaven els bruns habitants. Les valls de ferro i de carbó del districte de Vermissa no eren llocs per a la gent culta i gandula. Pertot arreu hi havia senyals de la crua lluita per la vida, del dur treball que calia fer i dels rudes i forts treballadors que el feien.

El jove viatger contemplava aquella penosa regió amb una expressió en què es mesclaven l'aversion i la curiositat, cosa que mostrava que aquell escenari era nou per a ell. De tant en tant es treia una carta voluminosa de la butxaca, la consultava i anotava alguns gargots als marges. Una vegada es va traure de la part posterior de la cintura una cosa que no s'hauria esperat mai ningú que un home de maneres tan suaus tinguera. Era un revòlver de

la marina de gran calibre. Quan el va inclinar cap a la llum, la resplendor dels costats dels cartutxos de coure del tambor mostraren que estava totalment carregat. S'apressà a tornar a col·locar la pistola a la seua butxaca secreta, però no abans de ser observat per un jove treballador que estava assegut al banc del costat.

—¡Hola company! —va dir—. Sembla preparat per a tot.

El jove somrigué amb expressió incòmoda.

—Sí —digué—. Certes coses eren necessàries al lloc d'on vinc.

—¿I es pot saber d'on ve?

—L'últim lloc va ser Chicago.

—Aleshores, és foraster ací, ¿no?

—Sí.

—Potser descobrirà que també ací és necessari —digué el treballador.

—¡Ah! ¿Vol dir? —preguntà el jove amb interès.

—¿No ha sentit parlar mai de les coses que passen per ací?

—Res que calga destacar.

—Bé, jo pensava que tot el món ho sabia. Prompte se n'assabentarà. Però, ¿què l'ha portat fins aquestes contrades?

—He sentit dir que ací sempre hi ha treball per a qui té ganes de fer-ne.

—¿És de la Unió de Treballadors?

—¡Naturalment!

—Aleshores, segur que trobarà un ofici. ¿Té amics, per aquesta zona?

—Encara no, però tinc els mitjans per a fer-ne.

—¿Sí? ¿Com?

—Sóc un dels membres de l'Antic Orde dels Homes Lliures. No hi ha cap ciutat sense lògia, i on hi ha una lògia segur que trobe amics.

Aquella observació va tenir un efecte singular en el seu company, que mirà amb recel els altres viatgers del vagó. Els miners continuaven parlant en veu baixa entre ells. Els dos policies dormitaven. L'home anà cap a on es trobava el jove viatger, s'assegué al seu costat i li donà la mà.

—¡Marquen cinc!

Els dos encaixaren la mà.

—Ja veig que diu la veritat, però és millor assegurar-se'n.

Llavors alçà la mà dreta fins a la cella dreta. Aleshores el viatger alçà la mà esquerra fins a la cella esquerra.

—Les nits fosques són desagradables —va dir el treballador.

—Sí, perquè viatgen els forasters —va contestar l'altre.

—Bé, ja és suficient. Sóc el germà Scanlan, lògia 341, de la vall de Vermissa. Encantat de trobar-lo per ací.

—Gràcies. Jo sóc el germà John McMurdo, lògia 28, de Chicago. Venerable J.H. Scott. He tingut sort de trobar un germà tan prompte.

—Bé, en som molts. No trobarà en cap altre lloc dels Estats Units l'orde més puixant que a la vall de Vermissa. Però sempre ens calen xicots com vosté. Ara bé, no puc entendre com un home actiu de la Unió de Treballadors no troba un treball a Chicago.

—Tenia treball per a donar i vendre —digué McMurdo.

—Aleshores, ¿per què se'n va anar?

McMurdo assenyalà amb el cap els policies i somrigué.

—Segur que aquells tipus s'alegrarien de saber-ho —va dir.

Scanlan sospirà amb simpatia.

—¿Problemes? —preguntà en veu baixa.

—Greus.

—¿Treball de presidi?

— I d'altres coses.

—¿Cap assassinat?

—És massa prompte per a parlar d'aquestes coses —digué McMurdo, amb el posat d'un home que ha estat sorprés anant-se'n de la llengua més del compte—. Tinc les meues bones raons per a deixar Chicago, i això és prou per a vosté. ¿Qui és vosté per a fer-me totes aquestes preguntes?

Els seus ulls grisos brillaven amb una sobtada i perillosa irritació des de darrere de les ulleres.

—D'acord, company. No pretenia ofendre'l. Els xicots no pensaran res malament de vosté, no importa el que haja fet. ¿Ara on es dirigeix?

—A Vermissa.

—És la tercera parada. ¿On s'allotjarà?

McMurdo tragué un sobre i l'acostà a la llòbrega llàntia d'oli.

—Aquesta és l'adreça... Jacob Shafter, carrer de Sheridan. És una casa d'hostes que em va recomanar un home que vaig conèixer a Chicago.

—Bé, no la conec, perquè Vermissa és fora de la meua jurisdicció. Jo visc a Hobson's Patch, que és la següent parada. Abans de separar-nos li voldria donar un consell. Si alguna vegada es troba amb problemes a Vermissa, vaja immediatament a la Casa de la Unió i veja el cap McGinty. És el venerable de la lògia de Vermissa, i no passa res per aquests indrets llevat que el negre Jack McGinty ho vulga. Fins prompte, company. Potser ens tornarem a trobar a la lògia una d'aquestes vesprades. Però no oblide les meues paraules: si té qualsevol contratemps, vaja al cap McGinty.

Scanlan va baixar, i McMurdo es lliurà de nou als seus pensaments. La nit ja era fosca, i les freqüents flamarades dels forns de fosa espetegaven i feien cabrioles en la foscor. Sobre aquell fons de lluentor, negres figures s'inclinaven, s'estiraven, es retorçaven i giraven, amb el moviment del cabrestant i del muntacàrregues, al ritme d'un bram i d'un so metàl·lic eterns.

—M'imagine que l'infern deu ser paregut a això —digué una veu.

McMurdo es girà i va veure que un dels policies s'havia col·locat al seu costat i contemplava des d'aquell lloc aquella visió impressionant.

—Davant d'aquest espectacle —digué l'altre policia— podria assegurar que l'infern deu ser semblant a això. Però espere que els dimonis d'allà baix no siguem pitjors que alguns que podríem assenyalar per ací. Crec que vosté és nou per aquestes terres, ¿no, jove?

—Bé, ¿i què si ho sóc? —respongué McMurdo de mala manera.